

عنوان و نام پدیدار	: اعتكاف برار / تهیه مؤسسه فرهنگی دارالهدی.
وضعیت ویراست	: [۴]
مشخصات نشر	: قم: انتشارات خُلق وابسته به مؤسسه فرهنگی دارالهدی، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	: ۳۲۰ ص: ۱۴ * ۱۰ س م.
شابک	: ۸-۱۲-۶۸۱۶-۶۰۰-۱۰۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۳۱۳.
موضوع	: اعتكاف
موضوع	: Spiritual retreats :
موضوع	: قرآن. برگزیده ها
موضوع	: Qur'an. Selections :
موضوع	: دعای ام داود
موضوع	: Prayer of Omme-Davoud :
شناسه افزوده	: مؤسسه فرهنگی دارالهدی
رده بندی کنگره	: BP۱۸۸/۲/ الف ۵۷ ۱۳۹۶
رده بندی دیوبی	: ۲۹۷/۳۵۴
شماره کتاب شناسی ملی	: ۵۰۶۸۰۴۷

تکلیف ابرار

گروهی از پژوهشگران

انتشارات خُلق

وابسته به مؤسسه فرهنگی دارالهدی

زمستان ۱۳۹۶

اعتكاف ابرار
[ویراست چهارم]
نویسنده: مؤسسه فرهنگی دارالهدی
ناشر: انتشارات خُلُق
* ایک: ۸-۱۲-۶۸۱۶-۶۰۰-۹۷۸
صفحه آرا: ابراهیم همایی
نوبت چاپ: اول زمستان ۱۳۹۶
شماره: ۱۲۰۰ نسخه
همه‌ی حقوق برای ناشر محفوظ است

آدرس: قم، خیابان شهدا (صنایع) پلاک ۷۰۰
تلفن: ۰۹۱۲۳۵۱۳۸۷۲
۰۲۵-۳۷۸۴۰۷۰۴

انتشارات خُلُق
وابسته به مؤسسه فرهنگی دارالهدی
زمستان ۱۳۹۶

فهرست مطالب

۹ / مقدمه	۳۱ / حضرت موسی علیه السلام
فصل اول	۳۱ / حضرت یحیی علیه السلام
۱۹ / اعتکاف در آئینه‌ی وحی	۳۴ / حضرت مریم علیها السلام
۱۹ / معنای اعتکاف	۴۰ / اصحاب کهف
۲۰ / اهمیت اعتکاف از دیدگاه قرآن	۴۱ / ۲. سیره‌ی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم و ائمه‌ی اطهار علیهم السلام
۲۲ / اهمیت اعتکاف از دیدگاه روایات	۴۲ / حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم
۲۲ / حقیقت اعتکاف	۴۳ / حضرت امیرمؤمنان علی علیه السلام
۲۶ / کمال اعتکاف	۴۵ / حضرت امام حسن و امام حسین علیهما السلام
فصل دوم	۴۵ / حضرت امام سجاده علیه السلام
۳۱ / اعتکاف، سیره‌ی وارستگان	۴۶ / حضرت امام صادق علیه السلام
۳۲ / ۱. سیره‌ی انبیا و اولیای قبل از اسلام	۴۷ / حضرت امام کاظم علیه السلام
۳۳ / حضرت آدم علیه السلام	۴۷ / ۳. سیره‌ی عارفان و عالمان
۳۳ / حضرت نوح علیه السلام	۴۸ / مقدس اردبیلی رحمته الله علیه
۳۴ / حضرت ابراهیم علیه السلام	۴۹ / آیت الله سید علی قاضی طباطبائی رحمته الله علیه
۳۶ / حضرت یعقوب علیه السلام	۴۹ / آیت الله سید ابوالحسن اصفهانی رحمته الله علیه
۳۶ / حضرت یوسف علیه السلام	۵۰ / آیت الله ملا حسینقلی همدانی رحمته الله علیه
۳۷ / حضرت سلیمان علیه السلام	

۵۰ / آیت الله حاج میرزا حسین خلیلی

۵۱ / آیت الله شیخ علی قمی

۵۱ / آیت الله حاج شیخ حسنعلی نخودکی

اصفهانى

۵۲ / آیت الله میرزا جواد تبریزی

۵۲ / آیت الله ناصری

فصل سوم

۵۷ / آداب و ادعیه ی اعتکاف

۵۷ / ماه رجب

۵۸ / فضیلت ماه رجب

۶۰ / اعمال ماه رجب

۶۱ / اعمال مشترک

۶۱ / ۱. غسل

۶۲ / ۲. نماز

۶۷ / ۳. روزه

۷۰ / ۴. دعا

۷۰ / دعای روز اول

۷۸ / دعاهاى هر روز ماه رجب

۸۵ / ۵. استغفار

۸۶ / ۶. تهلیل

۸۷ / ۷. خواندن سوره ی توحید

۸۸ / اعمال اختصاصی ایام البیض

۹۰ / شب سیزدهم

۹۱ / شب چهاردهم

۹۲ / شب پانزدهم و اعمال آن

۹۴ / روز پانزدهم رجب و اعمال آن

۹۵ / زیارت حضرت امام حسین

۹۸ / نماز حضرت سلمان

۹۸ / چهار رکعت نماز

۹۹ / پنجاه رکعت نماز

۱۰۰ / دعای ام داود

۱۰۱ / ام داود کیست ؟

۱۰۱ / داود کیست ؟

۱۰۳ / اعمال ام داود

۱۰۹ / ماه رمضان

۱۰۹ / فضیلت ماه رمضان

۱۱۰ / اعتکاف در ماه رمضان

۱۱۱ / اعتکاف دهه ی آخر ماه رمضان

فصل چهارم

۱۱۵ / مناسبت های ایام البیض ماه رجب

۱۱۵ / وقایع روز سیزدهم

۱۱۵ / ولادت حضرت امیرمؤمنان علی

۱۱۶ / جریان تولد آن حضرت در کعبه ی

معظمه

۱۱۸ / ثمی ازیم

۱۱۹ / منزلت حضرت امیرمؤمنان علی

در قرآن

۱۲۰ / ۱. آیه ی لیلۃ المبیت

۱۲۳ / ۲. آیه ی ولایت

۱۲۴ / ۳. آیه ی سقایۃ الحاج

۱۲۶ / نکته

۱۲۸ / ولادت حضرت امام علی النقی

۱۲۹ / شهادت شیخ فضل الله نوری

۱۳۰ / وقایع روز پانزدهم

۱۳۰ / وفات حضرت زینب

۱۳۱ / پاداش گریه بر آن حضرت

۱۳۲ / فضایل حضرت زینب

۱۳۲ / ۱. علم

۱۳۴ / ۲. حلم و صبر

۱۳۵ / ۳. شجاعت

۱۳۷ / ۴. فصاحت و بلاغت

۱۳۹ / شهادت حضرت امام صادق

۱۴۱ / تغییر قبله

۱۸۱ / نیت اعتکاف

۱۴۲ / ازدواج حضرت امیرمؤمنان علی علیه السلام

۱۸۱ / تعیین اعتکاف

با حضرت فاطمه علیها السلام

۱۸۲ / زمان نیت

۱۸۲ / داخل مسجد نبودن، هنگام اذان

فصل پنجم

به خاطر ضرورتی

۱۴۷ / بایسته های اعتکاف

۱۸۳ / تجدید نیت روز سوم

۱۴۷ / آثار اعتکاف

۱۸۳ / تغییر نیت از اعتکافی به اعتکاف

۱۴۷ / ۱. آثار فردی اعتکاف

دیگر

۱۵۰ / ۲. آثار اجتماعی اعتکاف

۱۸۴ / اشتباه در نیت

۱۴۷ / تعدد نیت، افزایش ثواب

۱۸۴ / مکان اعتکاف

۱۵۵ / مسجد، پانگاه ذکر خدا

۱۸۴ / اعتکاف در مسجد جامع

۱۵۶ / آداب مسجد

۱۸۵ / مراد از مسجد جامع

۱۵۷ / فواید مسجد

۱۸۶ / اعتکاف در مساجد دانشگاه ها

۱۶۰ / نماز شب

۱۸۷ / اعتکاف در دو مسجد

۱۶۲ / آثار نماز شب

۱۸۷ / بروز مانع از اتمام اعتکاف در یک

۱۶۴ / کیفیت نماز شب

مسجد

۱۶۵ / وقت نماز شب

۱۸۸ / خارج شدن از مسجد

۱۶۶ / نماز جعفر طیار

۱۸۸ / خروج از مسجد در اعتکاف

فصل ششم

۱۸۹ / ملاک ملی

۱۷۳ / احکام اعتکاف

۱۸۹ / بیهوش ماندن در خارج از مسجد

۱۷۳ / شرایط اعتکاف

۱۹۰ / خروج از مسجد برای وداع و استقبال

۱۷۴ / اسلام، ایمان

۱۹۰ / خروج از مسجد برای رفتن به سرویس

۱۷۴ / بلوغ در اعتکاف

بهداشتی

۱۷۵ / جنون

۱۹۱ / خروج از مسجد برای تهیه غذا یا

۱۷۵ / از هوش رفتن معتکف

صرف غذا در سائن غذاخوری

۱۷۶ / اذن شوهر در اعتکاف زن

۱۹۱ / خروج از مسجد برای شستن لباس و وضو

۱۷۷ / پشیمانی شوهر پس از اجازه دادن

۱۹۱ / خروج از مسجد برای تشییع جنازه

۱۷۷ / شکستن اعتکاف با امر شوهر

۱۹۲ / خروج از مسجد برای انجام عمل مستحبی

۱۷۸ / اعتکاف فرزندان

۱۹۳ / طولانی شدن خروج ضروری از مسجد

۱۷۸ / اجازه ای اجیر از صاحب کار

۱۹۳ / خروج در غیر از موارد مجاز

۱۷۹ / جاگرفتن در مسجد برای اعتکاف

۱۹۳ / خروج از مسجد به علت فراموشی

۱۸۰ / اعتکاف در مکان غضبی

۱۹۴ / روزه در اعتکاف	۲۰۶ / انجام سهوی محرمات اعتکاف به
۱۹۴ / انواع روزه	جز خوردن و آشامیدن
۱۹۵ / اعتکاف با داشتن روزهی کفاره	۲۰۷ / استعمال سهوی چیزهای خوشبو
۱۹۵ / اجیرشدن برای اعتکاف با داشتن روزهی قضا	فصل هفتم
۱۹۶ / عارض شدن حیض	۲۱۱ / آسیب‌ها و مراقبت‌های بعد از اعتکاف
۱۹۶ / حیض در روز سوم	۲۱۱ / آسیب‌شناسی اعتکاف
۱۹۷ / اعتکاف زن مستحاضه	۲۱۱ / غفلت از حکمت اعتکاف
۱۹۷ / شک در تحقق حیض یا استحاضه	۲۱۳ / ریا
۱۹۸ / خروج از مسجد به گمان حیض	۲۱۴ / فراوانی برنامه‌های جمعی
۱۹۸ / خوردن قرص برای جلوگیری از عادت	۲۱۵ / لذت‌گرایی
۱۹۸ / اعتکاف زنی که می‌داند حیض می‌شود	۲۱۵ / غیبت
۱۹۹ / علمای معتبر در صحت اعتکاف	۲۱۶ / زیاده‌روی در شوخی
۱۹۹ / مستحاضه که در سفر است	۲۱۶ / بی‌توجهی به حق الناس
۲۰۰ / اعتکاف مسافرو نذر اعتکاف	۲۱۷ / غفلت بعد از اعتکاف
۲۰۰ / اعتکاف در سفر	۲۱۸ / سفارشی از علما
۲۰۰ / اعتکاف با نذر روزه در سفر	۲۱۸ / نامه‌ی عارف و عالم بزرگوار آیت الله میرزا جواد ملکی تبریزی رحمته الله علیه
۲۰۱ / نذر اعتکاف در سفر و گزینش روزهی قضا	۲۱۴ / دعای شریف صحیفه‌ی «سیحان»
۲۰۱ / صیغه‌ی نذر روزه در سفر	۲۰۱ / دعای شریف «احتجاب»
۲۰۲ / نذر اعتکاف و سفر	فصل هشتم
۲۰۲ / اعتکاف در سفر حرام	۲۳۳ / مناجات نامه
۲۰۲ / نذر اعتکاف در شهر دیگر	۲۳۳ / یا غفویا غافر غفار
۲۰۲ / انجام اعتکاف نذری در ماه رمضان	۲۳۷ / از زبان معتکفین
۲۰۳ / برهم زدن اعتکاف نذری	فصل نهم
۲۰۳ / محرمات و مبطلات اعتکاف	۲۴۱ / سوره‌های قرآنی عمل ام داود
۲۰۳ / محرمات اعتکاف	۳۱۳ / فهرست منابع
۲۰۴ / محرمات شب و روز	
۲۰۴ / محرمات اعتکاف در اعتکاف مستحب	
۲۰۵ / مبطلات اعتکاف	
۲۰۶ / خوردن و آشامیدن سهوی	

مقدمه

اکنون ما در قرنی زندگی می‌کنیم که به عصر شکوفایی علم و صنعت، عصر رایانه، اینترنت، توسعه ارتباطات، دیده شده، اما به رغم همه‌ی این پیشرفت‌ها، بشر مضطرب و سرگردان است؛ حتی مسلمانان به دستوره‌ای حیات بخش اسلام توجهی ندارند و آرامش را در غیر آنچه خدای متعال قرار داده، می‌جویند و جوانان برای اینکه بدنی کوتاه به فشارهای روانی و اضطراب روحی خود فکر نکنند، به مواد مخدر روی می‌آورند و زندگی‌شان را تباه می‌کنند.

در این میان کشورهای اروپایی و آمریکایی در صدد برآمده‌اند تا اسلام را دقیق‌تر بررسی کنند. بد نیست بدانید که یکی از پرفروش‌ترین کتاب سال آمریکا در سال ۲۰۰۲، کتاب آسمانی مسلمانان، قرآن مجید، بوده است (آب در کوزه و ما تشنه لبان می‌گردیم).

گاهی حقایق و دقایق قرآنی تارنگ و بوی فلسفی و غربی نداشته باشد، برای بعضی از ما مسلمانان قابل پذیرش و دقت و اعتماد نیست.

مردم ما به دنبال دارویی شفابخش هستند که بتواند انسان را از بیماری کشنده اضطراب نجات دهد؛ به دنبال کشتی نجات بخشی هستند که بتواند آنها را به ساحلی امن و آرام برساند. خداوند متعال با جمله‌ای کوتاه در قرآن کریم راهکار اساسی برای آرامش بشر را ارائه می‌دهد:

رَٰزِدِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ.^(۱)

مؤمنین کسانی هستند که ایمان آورده‌اند، و دل‌هایشان به یاد خدا مطمئن (و آرام) است. آگاه باشید، تنها به یاد خدا دل‌ها آرامش می‌یابد.

آری، اگر روانی خسته و روحی مضطرب داری و هر سوبه دنبال آرامش حقیقی می‌گویی، تنها راه به دست آوردن آرامش روانی و اطمینان قلب، یاد خداست و تکیه بر ذات اقدس او.

اما یاد خدا چیست و چگونه می‌توان به یاد او بود؟ آیا اسلام برای درمان اضطراب‌ها و رسیدن به یاد خدا راهی را پیشنهاد می‌کند؟

در پاسخ باید بگوییم: ایمان مانند ردبانی است که دارای پله‌های متعدد است و هر کس در رتبه‌ای از آن قرار گیرد، بعضی از روایات، سلمان را دارای بالاترین مرتبه ایمانی (درجه‌ی دهم) و ابوذر و مقداد را در رتبه‌های بعد (نهم و هشتم) می‌داند.^(۲)

۱. رعد، ۲۸.

۲. عَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ الْقُرَاطِيِّ قَالَ: قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «إِنَّ الْأَيُّمَانَ عَشْرُ دَرَجَاتٍ يَنْزِلُ السَّلَامُ يُضَعَّدُ مِنْهُ مِرْقَاةٌ... وَكَانَ الْمَقْدَادُ فِي الثَّامِنَةِ وَابُودُرَّ فِي الثَّاسِعَةِ وَسَلْمَانَ فِي الْغَاثِرَةِ»، *المختصر*، ج ۲، ص ۲۴۷.

حال که مراتب ایمانی مردم متفاوت است، پس یاد خدا در قلوب مؤمنان یکنواخت نخواهد بود.

آری، احکام حیات بخش اسلام می تواند انسان ها را از سردرگمی نجات داده، دل های پراشوب را آرام سازد و خاطرهای افسرده را شاداب کند. اگر کسی آرامش می خواهد، باید آن را تنها در دستورهای الهی و سنت های رسول خدا ﷺ و پیروی اهل بیت علیهم السلام بجوید.

اخیراً بین مسلمانان گروهی عرفان دینی را با ریاضت های هندی و توحشیه های روح شناسی اروپایی آمیخته اند و معجونی مسموم ترتیب داده اند. و این خورن جوانان مضطرب مملکت اسلامی می دهند. این خود دردی است که به ده های اجتماع ما اضافه شده و آنان را از خدا و دین و اهل بیت علیهم السلام دور کرده است. چرا ما به جای اقبال به این گونه مسائل و جست وجود در وادی ضلالت، گمشده ی خود را در قرآن و مسیر اهل بیت علیهم السلام و احکام و عبادات اسلامی نمی جوییم؟ اکنون که مردم در نقاط مختلف دنیا به مسائل دینی و حتی بیشتر توجه می کنند، چرا ما که اساس دینمان از توحید تا معاد حقایق غیبی و روحی است، از آن روی برمی گردانیم؟ با عنایتی که دینمان به هدایت، طهارت و تقوا کرده است، چرا ما به پالایش روح خود توجهی نمی کنیم؟ چرا با اینکه در اسلام به بعد فردی اخلاقی توجه ویژه ای شده است، ما برای آن اهمیتی قائل نیستیم. شاید يك علت آن، غرق شدن در مسائل سیاسی و اجتماعی است.

تبیین مسائل روحی که اساس اجتماع است، به تبیین مسائل دقیق

عقلی - فلسفی احتیاجی ندارد. زندگی رسول خدا ﷺ به رغم آن همه مسائل سیاسی، مملوّ از مواردی است که پایه‌های اخلاق عملی، سلوک و طریق خودشناسی و خداشناسی را به ما معرفی می‌کند.

نمونه‌های فراوانی در زندگی رسول خدا ﷺ وجود دارد که الگوی ما است و ما را در عبادات فردی، به تقویت روح بندگی و وصول به آرامش فردی و اجتماعی راهنمایی می‌کند.

سالم حامل، شیخ بهایی رحمته‌الله، در کتاب *اربعین* خود حدیثی از رسول خدا ﷺ آورده که نقل آن خالی از لطف نیست. آن حضرت فرمودند: حارثون رضی‌الله عنه سیح رضی‌الله عنه از او پرسیدند که ای روح الله! با چه کسی بنشینیم؟ عیسی رضی‌الله عنه در جواب فرمود:

«با کسی که شما را به یاد خدا اندازد و گفتارش عمل صالح را در شما زیاد کند و کردارش عین و رغبت شما را به آخرت بیفزاید». شیخ رحمته‌الله در ذیل روایت می‌گوید: مراد از «نشستن» در سؤال حارثون، «رفاقت» و «مراوده» است. وی می‌فرماید: گفتار حضرت عیسی رضی‌الله عنه دلالت دارد که باید با کسی همنشینی کرد که ویژگی‌های فوق را داشته باشد، و گرنه باید از وی دوری کرد. این در حالی است که اکثر افراد در زمان ما، انسان را از یاد خدا غافل می‌کنند و صفاتی بخلاف آنچه که حضرت عیسی رضی‌الله عنه فرموده، دارند.^(۱)

سفیان ثوری از حضرت امام صادق رضی‌الله عنه پرسید: ای پسر رسول خدا! چرا از مردم کناره گرفته‌ای؟ آن حضرت فرمودند:

يَا سَفِيَانُ فَسَدَ الزَّمَانُ وَتَغَيَّرَ الْأُمُخْوَانُ فَرَأَيْتُ الْإِنْفِرَادَ أَشْكَنَ لِلْفُقُودِ.^(۱)

زمانه [مردم زمانه] فاسد شده است و برادران تغییر یافته‌اند و من تنهایی را برای قلب خویش آرام بخش تر یافتم.

اهل دل بر این عقیده‌اند که گاه مجالست غافلان، چنان دل آدمی را از یاد خدا دور می‌کند و غبار غفلت بر آن می‌نشانند که مدت‌ها طول می‌کشد تا دوباره به آن خو کند.

می‌دانیم که نفس در ابتدا، رغبتی تام به امور دنیا دارد؛ با هر که می‌شاید، همان رنگ و بوی را به خود می‌گیرد؛ در توجهات باطنی استقرار ندارد و مستغرق در ذکر خدا به وی دست نمی‌دهد، مگر آنکه به آداب شرعی موزب شده باشد. عبادت نکردن، نخواندن نماز و یا بی‌توجه بودن در نماز، همه ردهایی مهلك و خطرناك‌اند که دل و جان آدمی را می‌میرانند و مایلین در دامن خود کرده‌ایم. غفلت از حق تعالی و معصومین علیهم‌السلام اصل و ریشه‌ی همه بیماری‌هاست.

در خلوت و انس با حق تعالی برکاتی دیرینه دنیوی می‌توان یافت که اخلاص، توجه به خداوند و استمرار آن، مهم‌ترین آن‌هاست. کسی که اراده‌اش ضعیف و قلبش با هر صدایی به سویی مایل است، از ذکر روی می‌گرداند، در خلوت برای استقامت در عبادت آماده‌تر می‌شود و خویش را برای ادامه‌ی تفکر راغب‌تر خواهد دید. حتی اگر انسان را ایمانی قوی برخوردار باشد، احتیاج دارد که در شبانه‌روز لحظاتی را با خدای خود خلوت کند و متوجه او باشد؛ چون زندگی در میان مردم و

خشرو نشر با آنان و برخورد با افراد مختلف و شنیدن سخنان گوناگون، او را به گناه یا به تحیر می اندازد. گاه با دیدن گناه در اجتماع، انسان متحیر می ماند که چه کند. آیا ساکت بماند یا امر به معروف و نهی از منکر کند؟ روایات بسیاری هست که نگاه داری ایمان در آخر الزمان، اسخت و دشوار می داند و گویای این مطلب است که زمانی بر مردم می آید که حفظ دین بر مؤمن سخت می گردد، مگر اینکه راه هجرت را بگیرد و این شهر به آن شهر کوچ کند.^(۱)

زندگی در اجتماعی که نقل مجالس مردم، نقل عیوب دیگران است و مخالفت آنان مشکلات دیگری به بار خواهد آورد و سکوت هم سرانجام، اسار را شریک غیبت خواهد کرد،^(۲) بسیار دشوار خواهد بود و چه بسا اجتماع بر انسان اثر کند و او هم رنگ این جماعت گردد و صفات و ملکات، ناخود آگاه تغییر یابند. اینجا است که انسان درمی یابد اعتکاف و خلوت با خداوند متعال برای تطهیر درون و نورانیت قلب، چقدر لازم است.

در اعتکاف است که می توان خدایی بودن را در همه کارها تمرین کرد. اعتکاف فرصت مناسبی است تا انسانی که در پیچ و خم مادیات غرق شده، کمی فکر کند و خود را باز یابد و دل از غیر خدا بکشد و روح بندگی و اطاعت را در خود زنده کند و با قاضی الحاجات به مناجات

۱. عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «ثِيَابَتَيْنِ عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ لَا يَسْلَمُ لِيَدِي دِينِ دِيْنُهُ إِلَّا مَنْ يَفِرَّ مِنْ شَاهِقٍ إِلَى شَاهِقٍ وَمِنْ جُحْرِ إِلَى جُحْرٍ كَأَنَّهُ يَغْلِبُ بِأَسْبَابِهِ»، التحصين، ص ۱۳.

۲. «السَّامِعُ لِلْعَيْنَةِ أَخَذَ الْمُتَثَابِينَ»، غرر المحكم، ح ۴۲۴۲.

پردازد. معتکف همانا احیاگر سنن نبوی است. او از هوای نفس گریزان و برای رهایی از آن، اشک ریزان است.

معتکف مدتی را که در خانه‌ی خدا ساکن است، می‌تواند خانه‌ی دل را از اغیار تهی سازد، نور محبت الهی را در آن جلوه‌گر کند، خود را وقف عبادت سازد و طعم مهمانی را بر سفره‌ی احسان و لطف خداوند بچشد. در اعتکاف باید تعلقات را در راه محبوب حقیقی کنار گذاشت و عواطف را تحت قواعد متقن توحیدی آورد و آن‌ها را در راه خدا هدایت کرد.

معتکف در ایام اعتکاف با قرآن بیشتر از پیش مانوس است و با خواندن نماز و توجه به نامه گامی بزرگ در سلوک الی الله برمی‌دارد و افرادی که با او معتکف اند، بمنشینان صالحی هستند که آن فضا را با عطر معنویت معطر می‌سازند.

بعد از انقلاب اسلامی، این عبادت پیش از پیش از طرف جامعه، به‌ویژه نسل جوان، استقبال شده است. به‌نظر آمده‌ی مقام معظم رهبری علیه‌السلام، پدیده‌ی اعتکاف، یکی از رویش‌های انقلاب است؛^(۱) پس شایسته است این سنت نیکو را که روش انبیای بزرگ الهی و ائمه‌ای معصوم علیهم‌السلام و بزرگان دین بوده است، پاس داریم و برای اشاعه‌ی این سنت نورانی پیش از پیش تلاش کنیم.

و اما کتابی که در پیش رو دارید، تحقیقی است که به همت مؤسسه‌ی فرهنگی دارالهدی انجام گرفته است. این مؤسسه مجموعه‌ای

۱. مقام معظم رهبری علیه‌السلام، خطبه‌های نماز جمعه‌ی تهران، ۱۳۸۴/۵/۲۸.

از طلاب فاضل را گرد آورده که هدفشان تحقیق و سعی و تلاش در جهت تبلیغ اعتقادات حقه‌ی اسلامی و شیعی است. کتاب حاضریکی از آثار منتشره‌ی این مؤسسه است. در این کتاب سیر اعتکاف از نظر قرآن و روایات و سیره‌ی بزرگان بررسی شده و چون در کشور اسلامی ما، ایران، اعتکاف در ایام البیض (سیزدهم تا پانزدهم) ماه رجب مورد استقبال عموم قرار گرفته و در این ایام عمل ام‌داود نیز وارد شده، ما ضمن نقل ترجمه‌ی تاریخی اعمال ام‌داود، اعمال وارد شده در سه روز را در این کتاب آورده‌ایم. چون در بعضی از مساجد تعداد معتکفین و ملتزمین به عمل ام‌داود به گونه‌ای است که ممکن است با کمبود مفتاح و قرآن‌ها مواجه شوند، ما دعاها و سوره‌های قرآنی مورد نیاز معتکفین را در این کتاب آورده و سعی کرده‌ایم برای آنان کتاب را فراهم سازیم که جنبه‌ی تاریخی، دعایی و قرآنی داشته باشد.^۱ همچنین کتاب پیش‌رو مشتمل بر احکام اعتکاف همراه با نظرات مراجع مختلف می‌باشد.^(۲)

امید آنکه این کتاب مورد توجه و استقبال معتکفین عزیز قرار گیرد و آنان به شکرانه‌ی موفقیت در به جای آوردن این کیمیای عبادی، همه‌ی ملتسمین دعا و دوستان مجموعه‌ی دارالاسلامی را از دعای خیر فراموش نکنند، ان شاء الله.

۱. اثبتہ در برخی از چاپ‌های این کتاب، به منظور رعایت اختصار و کاهش حجم کتاب، از آوردن این سوره‌ها خودداری شده است.

۲. به دلیل طولانی نشدن نام‌ها و اضافه نشدن صفحات، از آوردن نام مراجع معظم تقلید همراه با القاب خاص ایشان در باورقی‌ها معذوریم و فقط نام آن‌ها آورده شده است. پیشاپیش از محضر این بزرگواران عذرخواهی می‌نمایم.